

TITULUS X.

DE BONIS ECCLESIASTICIS.

CAPUT I.

De decimis et primitiis.

519. Praeter ea quae ad divinum cultum immediate ordinantur, temporalia etiam bona possidendi ius habet nativum societas visibilis et perfecta, Ecclesia sancta, quibus sacri ministri sustentantur, et quorum ope etiam fidelibus, qui in paupertate detinentur, elemosynis subvenitur.

520. Unde merito praescriptae sunt obventiones quaedam a cunctis fidelibus solvendae, inter quas potiori nunc loco in regione nostra gaudent decimae et primitiae.

521. Omnes igitur curam animarum habentes populum instruant de gravi obligatione qua tenetur ad decimas rite solvendas.

522. Omnes confessarii meminerint absolutione sacramentali indignos esse omnes qui decimas impediunt vel defraudant. Quoad restitutionem, stent prudentibus normis a probatis auctoribus traditis.

CAPUT II.

De taxis.

523. Prudenter curent parochi et concionatores ut fideles rite intelligant, quod, si pro nonnullorum sacramentorum administratione a sacris ministris aliquid petatur, id non certe exigitur temporalis lucri causa, sed tantummodo veluti pars legitima congruae sustentationis.

524. Ad ea autem exsequenda quae nuper a SS. D. N. Leone PP. XIII praescripta fuere, haec Synodus praecipit ut taxationes in provincia nostra imponantur iuxta prudentissimas regulas quae a Sacra Congregatione Concilii definitae fuerunt in generali decreto die 10 Iunii 1896 promulgato; et postea, provinciale de taxationibus decretum ipsi Sacrae Congregationi, ad approbationem obtinendam quam primum subiiciatur, ut in singulis dioecesibus promulgetur. Interea legitimae consuetudines servari debent.

525. Praecipit etiam haec Synodus ne ullus clericus pacto, contractu, hortatu, aut conventionem, per se, aut per alium, directe vel indirecto modo, pro sacramentorum administratione, sibi temporale quidquam dari procuret, praeter obventionem ab Episcopo constitutam.

526. Singuli huius Provinciae Episcopi diligenter conficere curent et sua auctoritate firment, tabellam decimarum, iuxta uniuscuiusque dioeceseos legitimas consuetudines.

527. Primitiae ex primis fructibus terrae solvuntur grato animo erga Deum, et iuxta usus legitimos in unaquaque dioecesi vigentes.

528. Magnopere exoptantes miserrimae Indorum conditioni subvenire, statuimus ut ex parte decimarum aliquid detrahatur et applicetur ad scholas in locis Indorum erigendas aut fovendas, et etiam ad missiones instituendas, ut efficaciter provideatur eorum christianae urbanitati, morumque reformationi.

CAPUT III.

De eleemosynis.

529. Parochi ceterique administratores eleemosynas fideliter impendant, secundum offerentium intentionem.

530. Confraternitatum moderatores, iuxta formam ab Ordinario praescribendam, eleemosynas accipere debent, et eiusdem pro arbitrio sit eas in ecclesiarum utilitatem aliosve pios usus prudenter erogare.

CAPUT IV.

De collectionibus eleemosynarum ab extraneis.

531. Quamvis Episcopus omnia opera bona favore suo prosequi naturaliter debeat, tamen, ne fiat in detrimentum proprii gregis, hisce nostris temporibus, cum ecclesiae privatae fuerint opimis redditibus quibus olim gaudebant; volumus ut cum ex alia dioecesi vel regione clericus venerit ad colligendas eleemosynas, Ordinarius probe examinet in quem finem colligantur, et super hoc litterae testimoniales respectivi Praelati et superioris exigantur; quod si e peregrina regione advenerint, non eos admittat, nisi deferant litteras commendatitias Praefecti S. Congregationis de Propaganda Fide, si de locis mis-

sionum agatur, vel alterius Romanae Congregationis, si de aliis locis.

532. Alienis igitur a dioecesi, nisi ad Mendicantium Ordines pertineant et superiorum licentiam habeant, parochi sine licentia Episcopi in scriptis determinata, eleemosynarum collectionem non permittant.

533. Parochi nullo modo concedant alienigenis, qui de licentia Episcopi iamdudum in suis regionibus eleemosynas petierunt, sodalia instituere, ut in posterum eleemosynas iterum obtineant: meminerint etiam parochi eis incumbere munus coetus huiusmodi, pro tempore existentes, compellere ut Ordinarium adeant. Ordinarii vero si agatur de pio opere Propagationis Fidei, vel de alio simili a S. Sede approbato, stent normis ab eadem S. Sede praescriptis.

CAPUT V.

De pensione pro Seminariis.

534. Quoniam ad Seminariorum fabricam instituendam, et ad legitimam mercedem praeceptoribus et ministris solvendam et ad alios sumptus sunt quidam reditus necessarii: Episcopi, secundum Tridentini decretum, ex integris fructibus mensae episcopalis et capituli et omnium beneficiorum et fabricarum parochialium, partem aliquam detrahant ut seminario applicetur.

535. Ab hac pensione eximuntur monasteria Mendicantium aliaque privilegiata, sed iuxta normas et conditiones canonicas.

536. Quantitas pensionis constitui debet ab Episcopo, de consilio duorum deputatorum a capitulo ac totidem de clero.

537. In taxandis portionibus beneficiorum habenda est ratio ad perpetua onera eorundem et ad expensas alias necessarias a beneficiariis faciendas, quae prius deducendae sunt.

538. Pensio instituenda est iuxta beneficii qualitatem, loci et dioeceseos ubertatem; et sufficere potest summa trium pro quolibet centenariorum.

539. Si Seminariorum fundus reperiatur auctus redditibus, tunc quantum ab ipso lucratum sit, tantumdem demi debet de taxatione; si contra acciderit, proportionem et lege canonica servata, augeri debet taxatio.

540. Pensio est anticipate solvenda de quadrimestri in quadrimestre vel de semestri in semestre. Nihilominus, ex consuetudine mora aliqua permitti potest, sed minime ultra anni scholaris finem, et dummodo de schemate ingressuum uniuscuiusque parochiae nunquam omissio fiat, ut prae oculis habito, summa trium pro quolibet centenariorum solvatur.

541. Episcopus debitores compellere potest ad pensionem taxae pro Seminario solvendam, etiam censuris aliisque iuris sanctionibus.

542. Rationes autem de Seminarii redditibus, singulis annis ab Episcopo accipiantur, praesentibus duobus a capitulo et totidem a clero civitatis deputatis.

CAPUT VI.

De pensione pro Scholis.

543. De Episcoporum prudentia erit, sive ex massa decimali, sive ex eleemosynis a fidelibus oblatis, sive ex piorum operum proventibus aliquid assumere ad scholas sustinendas: servatis tamen servandis.

CAPUT VII.

De pensione pro Parochia.

544. Valde curare debent Episcopi ut unaquaeque parochia iis omnibus instructa sit, quae necessaria sunt ad divinum cultum, ad religiosam parochi habitationem, ad prudentem administrationem temporalem; specialem tamen sollicitudinem habeant de iusta et fideli applicatione oblationum fidelium ad propriam destinationem; fabricaeque conservationi et reparationi sedulo etiam attendant.

545. Oportet etiam ut aliquid de summa decimali, ut mos est, parochis ministretur ad expensas fabricae.

546. Item optamus, ut ex pia confraternitate adorationis perpetuae SS. Sacramenti, quidquid quotannis superfuerit, assumatur ad ecclesiae parochialis et sacrae eiusdem ecclesiae suppellectilis conservationem, reparationem et ornatum, deductis ipsius confraternitatis oeconomicis sumptibus, servatisque servandis.

CAPUT VIII.

De missarum stipendio.

547. Ad Episcopos spectat missarum stipendia secundum regionum temporumque adiuncta determinare: ideoque Episcoporum de hac re rite praescripta vel praescribenda fideliter serventur.

548. Cum in die Natalis Domini singulis sacerdotibus tres missae celebrare liceat, triplex etiam stipendium accipere possunt; in die vero commemorationis

omnium fidelium defunctorum, etsi de apostolico indulto itidem tres missae in regionibus nostris permittantur, una tantum cum stipendio, aliae vero duae pro omnibus fidelibus defunctis applicari possunt. Contrarium facientes graviter puniantur.

549. Cum necessitatis causa, de licentia Episcopi per indultum Apostolicum concessa, quibusdam sacerdotibus permittatur diebus dominicis et festis duas missas celebrare, decet ut ab Episcopo, omnibus perpensis, retributio pecuniaria determinetur, ne forte accidat ut unus sacerdos minorem, alius maiorem retributionem exigat; servatis tamen clausulis eiusdem indulti Apostolici.

550. Ne in posterum ab aliquo sacerdote, quod Deus avertat, in praxi defendatur, in memoriam revocamus propositionem ab Alexandro VII damnatam, scilicet: « Post decretum Urbani, potest sacerdos, cui missae celebrandae traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, alia parte sibi retenta ».

551. Omnino damnamus, et ab Ordinariis esse volumus coercendam eorum agendi rationem, qui adhibitis publicis incitamentis et praemiis, vel alio quocumque modo missarum eleemosynas colligunt, et sacerdotibus quibus eas celebrandas committunt, non pecuniam, sed libros aliasve merces rependunt. Huiusmodi contractus cohonestari haud possunt, etiamsi vel quia nulla facta imminutione, tot missae a memoratis collectoribus celebrandae committuntur, quot collectis eleemosynis respondeant, vel quia per eam pauperibus sacerdotibus eleemosynis missarum carentibus subvenitur, vel denique quia lucrum, quod ex mercium cum eleemosynis permutatione hauritur non in proprium

colligentium commodum, sed in piarum institutionum et bonorum operum usum vel incrementum impenditur. Si quis autem ex sacerdotali ordine contra decretum hocce deliquerit, suspensioni a divinis S. Sedi reservatae et ipso facto incurrendae, obnoxius esse sciat, clericus autem sacerdotio nondum initiatus, eidem suspensioni quoad susceptos ordines similiter subiectus est, et inhabilis praeterea credatur ad superiores ordines accipiendos; laici demum excommunicatione latae sententiae Episcopis reservata obstringuntur.

552. Sub iisdem poenis etiam prohibetur missarum eleemosynas a fidelibus vel piis locis acceptas, bibliopolis, mercatoribus, aliisque earum collectoribus tradere, sive recipiantur, sive non recipiantur, quae ab iisdem praemii nomine offeruntur; aut a praedictis bibliopolis et mercatoribus, integro vel imminuto pretio, libros aliasve merces accipere pro missis celebrandis.

553. Episcopis quoque prohibitum est, nisi speciali S. Sedis venia, aut de consensu oblatorum, ex eleemosynis missarum, quas fideles celebrioribus sanctuariis tradere solent, aliquid detrahere, quando praesertim ea propriis redditibus careant.

554. Sub gravi obedientiae praecepto, omnes, et singuli beneficiati et administratores piarum causarum aut utcumque ad missarum onera implenda obligati, sive ecclesiastici sive laici, in fine cuiuslibet anni missarum onera, quae reliqua sunt et quibus nondum satisfecerint, propriis Ordinariis tradant iuxta modum ab iis definiendum. Ordinarii autem acceptas missarum intentiones cum adnexo stipendio primum distribuent intra sacerdotes sibi subiectos, qui eis indigere noverint, alias deinde aut S. Sedi, aut aliis Ordinariis committent, aut etiam, si velint, sacerdotibus aliarum dioe-

cesion, dummodo sibi noti sint omni exceptione maiores, et legitima documenta edant inter praefixum congruum tempus, quibus de exacta earumdem satisfactione constet. Serventur pariter alia praesertim recentiora S. Sedis decreta quae mercimonium Missarum quomodolibet respiciunt.